

Förslag till dagordning HDR

Datum: måndagen den 12 februari 2007

Tid: 16.15

Plats: 16-2041 (Nordiska språk).

Förhinder anmäls till Sina Tezel sina.tezel@lingfil.uu.se

1. Mötets öppnande
2. Fastställande av dagordning
3. Fastställande av röstlängd
4. Val av justeringsperson tillika rösträknare
5. Godkännande av kallelse
6. Val av representanter
  - a) Två representanter i Språkvetenskapliga fakultetens SALT-referensgrupp
  - b) Suppleant i Språkvetenskapliga fakultetens rekryteringsgrupp.
  - c) Representant i Historisk-filosofiska fakultetens jämställdhetsgrupp.
  - d) Doktorandrepresentant i Språkvetenskapliga fakultetens remissgrupp för styrning och samordning av UU:s IT-verksamhet.
7. Meddelanden
  - a) HDR:s styrelse
  - b) HDR:s valberedning
  - c) Språkvetenskapliga fakultetsnämnden
  - d) Historisk-filosofiska fakultetsnämnden
  - e) Doktorandnämnden
  - f) KVDU
  - g) Områdesnämnden
  - h) Forskarutbildningsnämnden
  - i) Jämställdhetsgruppen
  - j) Bolognagrupperna
  - k) Doktorandombudsmannen
  - l) Institutionerna
  - m) SALT
  - n) Självvärderingsgrupperna
  - o) Övriga meddelanden
8. Doktorandnämndens verksamhetsplan 2007/2008 (aktuell version bifogas)
9. Uppsala studentkårs utbildningspolitiska program (aktuell version, s-studenters förslag samt halvera.nu:s motyrkanden bifogas)
10. HDR:s skrivelse om läsplatser på Carolina (utkast bifogas)
11. Årliga utvecklingssamtal för doktorander
12. Vårterminens mötestider
13. Mötets avslutande

Välkomna!

Verksamhetsplan 2006/2007

Underlag inför avstämningsdiskussion i DN 2007-01-26

[... GU, bortklippt ...]

Forskarutbildningsplan

Den som doktorerar vid Uppsala universitet ska kunna göra det under trygga och rättssäkra former, från antagning till disputation. Universitetet måste lägga ytterligare kraft på att åstadkomma en socialt acceptabel studiefinansiering och garantera doktoranderna fullgod handledning. Även på arbetsmiljö- och jämlikhetsområdet finns ännu mycket kvar att göra för att förbättra forskarutbildningen vid universitetet. Uppsala universitet behöver också tydligare profilera den kompetens som doktorer examinerade i Uppsala besitter.

Uppsala studentkår ska;

- verka för att universitetet successivt avskaffar utbildningsbidrag och stipendier som finansieringsform för doktorander och anställer samtliga doktorander med doktorandtjänst under hela forskarutbildningstiden. I andra hand verka för att ingen doktorand ska sakna det sociala skyddsnet som en anställning ger. Om möjligt, och alltid om statliga anslag används, skall stipendier muteras till doktorandtjänster. Om en doktorand försörjs med stipendier ska denne endast gå på stipendier i högst 1 år och fullgott socialt skydd ändå erhållas genom universitetets försorg.
  - 2 debattartiklar, via SDok, i nationell media,
  - frågan lyft återkommande gången i diskussioner kring Uppsala universitets VP,
  - frågan lyft återkommande gånger i konsistoriet,
  - skrivelse, via SDok, till regeringen.
- verka för att främja ökad jämlikhet på doktorandernas arbetsplatser och i de miljöer doktorander verkar inom universitetet.
- vidta åtgärder för att inga doktorander skall utsättas för kränkningar, diskriminering eller trakasserier pga. kön, funktionshinder, sexuell läggning, könsidentitet, etnicitet, eller social bakgrund.
  - DN arbetar för tillfället att motverka ojämlikhet i villkor för doktorander antagna inom speciella forskarutbildningsprogram.
- genomföra ytterligare en doktorandkonferens om sexuella trakasserier.
  - Intresse finns från kåren men kårens jämställdhetshandläggaren har inte möjligt att hinna genomföra den innan verksamhetsårets slut. En möjlighet är att söka kår- och externa medel för att arvoda en projektledare att anordna den.
- verka för att en rekrytering till forskarutbildningen breddas, särskilt i fråga om social bakgrund och etnicitet.
  - Uppsala universitets personalchef Ulla Wiklund har fått i uppdrag att ta reda på om, och i vilken omfattning, snedrekrytering förekommer. Se vidare under jämlikhetsplan.

- verka för att igångsättningsmånader, tre månaders förlängning efter föräldraledighet, ska införas på samtliga fakulteter enligt den modell som finns på Teknisk-naturvetenskaplig fakultet.
  - *DN har upprepade gånger drivit frågan i konsistoriet och universitetsledningen.*
  - *I Uppsala universitets verksamhetsplan för 2007 står nu att alla fakulteter bör överväga behovet och möjligheterna att införa ett system med ingångsättningsmånader likt det som finns på vissa Teknisk-naturvetenskaplig fakulteten. Fakulteterna ska inkomma med avrapportering i frågan senast juli 2007.*

- verka för att öka och bredda karriärmöjligheterna efter disputation, för att profilera den unika kompetens som en doktorsexamen medför, för att universitetet tar sitt ansvar i denna fråga och för andra åtgärder under utbildningen som främjar de framtida karriärmöjligheterna.
  - *För att underlätta och initiera arbetet med detta har DN under året sammanställt ett ramverk som belyser de olika aspekterna på frågan.*
  - *Inom ramen för SDok/SFS-DK-samarbetet har vi medverkat i nationella debattartiklar med klart syfte att förbättra doktoranders anställningsbarhet och karriärutveckling.*
  - *Skrivelse om "graduate schools" har lagts till i Uppsala universitets VP för 2007.*
  - *Forskarutbildningsseminarium i ämnet är planerat till februari 2007.*
  - *Företagskväll har genomförts med övervägande positivt gensvar från forskarutbildningsstudenter*

- öppna upp för samarbete med postdoktorala initiativ, exempelvis junior faculty.
  - *Initiala kontakter har tagits med Junior faculty, där vi identifierat ett flertal gemensamma intressepunkter. Möjligheter till mer påtagligt samarbete finns.*
  - *Alumnverksamhet har belysts, där representant för institutionen för farmaci bjöds in för att beskriva det alumninitiativ som tagits där.*

- verka för att fördjupa och intensifiera det nationella samarbetet mellan studentkårerna med avseende på forskarutbildningsbevakningen. Främst ska detta ske genom Sveriges Doktorander SDok och SFS Doktorandkommitté.
  - *Mattias Wiggberg ordförande för SDok, har inlett samarbete mellan SDok/SFS-DK/SDF som bl.a. resulterat i fyra debattartiklar gemensamma skrivelser till regeringen och en kommande gemensam doktorandkonferens. Anna Gatti är förste vice ordförande för SDF.*

- verka för att få fram mer kunskap i frågan kring doktoranders ohälsa och också driva den i en konstruktiv riktning.
  - *DN har i jämställdhetskommittén arbetat för att kvinnliga doktoranders ohälsa skall undersökas. Jämställdhetskommittén har i sin vp för 2007-2009 som delmål att initiera en analys av kvinnliga doktoranders arbetsförhållanden tillsammans med chefen för kvalitet och utvärdering. Resultaten planeras vara sammanställda 2009.*

- verka för att fakultetsnämnderna ska ingripa snabbare vid arbetsmiljö- och handledningsproblem och att den doktorand som har fått bristfällig handledning ska ha rätt till prolongation.
  - *Drivit frågan i samband med konkreta fall av doktorander som behövt stöd.*

- verka för att en minimihandledningsnivå att disponeras efter behov, ska införas fakultetsvis. I en årliga uppföljning ska också redogöras för hur många handledningstimmar doktoranden har erhållit.

- verka för att Carolina Rediviva åter ska bli ett pliktexemplarsbibliotek och att gallringar upphör med omedelbar verkan.
  - *Skrivelse till biblioteksstyrelsen angående Carolinas framtid, medienärvaro i samma fråga.*
- anordna sociala aktiviteter för att studentfackligt engagerade doktorander så att de får tillfälle att umgås över institutions- och fakultetsgränser.
  - *Med syfte att främja studentfackligt arbete och nätverksbyggande över institutions och fakultetsgränser har det under året anordnats ett mindre samkväm, där representater för nämnden, samt externa forskarutbildningsbevakare träffats under ordnade former.*
- verka för att doktorander får obligatoriska årliga utvecklingssamtal.
- verka för att ytterligare förbättra handledarutbildningen.
  - *Mattias Wigberg medverkat på handledarutbildning som föreläsare om doktoranders situation och karriärmöjligheter Mattias Wigberg har också medverkat på prefektutbildningen.*
- verka för att underlätta handledarbyten, även då externa medel finansiera doktoranden, enligt HF 8 kap 9 §.

Nuvarande lydelse.

UPPSALA STUDENTKÅRS UTBILDNINGSPOLITISKA PROGRAM

Antaget av Uppsala studentkårs fullmäktige 2003-03-12, reviderat 2003-12-03, 2004-03-18 och 2005-12-08.

Definitioner

Följande definitioner gäller för samtliga åsiktsprogram:

- Universitetet är naturligtvis Uppsala universitet.
- Student betyder både grundutbildningsstudent och forskarstuderande.
- Doktorand innefattar alla typer av forskarstuderande, dvs. även de som inte har en doktorandtjänst.
- Utbildning handlar om både kurser och utbildningsprogram.

[...GU...]

Studievägledning, studieuppehåll och studieavbrott

Med ökade krav på studieresultat – och sämre ekonomiska villkor för studenterna – blir studievägledningens uppgifter allt viktigare. Många olika grupper av studenter behöver kompetent vägledning, programstudenter såväl som studenter på fristående kurser, nya studenter såväl som studenter som närmar sig examen.

Universitetet har här en viktig uppgift i att ta hand om sina studenter på bästa sätt. Studenter som är osäkra på sina utbildningsmål presterar sämre studieresultat, och det ligger därför i universitetets eget intresse att hjälpa dessa studenter. Vidare behöver studenter på fristående kurser kompetent vägledning för att på ett bra sätt kunna sätta ihop kurser till en examen. Både utbildningsspecifik och generell studievägledning behövs, med studievägledare som känner till både hur universitetet fungerar och hur situationen utanför universitetet är.

Att ta studieuppehåll från sin utbildning är en möjlighet som utnyttjas av många studenter. Många väljer att bredda sig genom studier inom ett annat område, eller att arbeta under en tid. Studieuppehåll kan innebära att studenten hittar nytt engagemang för sin utbildning, och att han eller hon återkommer med nya kunskaper till sin ursprungliga utbildning. Möjligheten till studieuppehåll kan alltså både vara viktigt för den enskilde studenten och en kvalitetshöjande faktor för utbildningen. Studenten måste därför ha rätt till studieuppehåll och rätt till garanterad plats på sin ursprungliga utbildning.

Uppsala studentkår anser

att alla studenter ska erbjudas vägledning både av program/institutioner och av den centrala studievägledningen.

att alla studenter ska ges rätt till studieuppehåll.

att alla studenter ska ges garanterad plats på sin ursprungliga utbildning efter ett års studieuppehåll.

att universitetet ska följa upp studenter som misslyckas med sina studier och/eller avbryter sina studier.

Antagning till forskarutbildning

Forskarutbildningen är den högsta nivån inom det offentliga utbildningsväsendet. Många grundutbildningsstudenter studerar för att senare kunna bli antagna till forskarutbildningen. Inom många områden ser vi idag en ökande konkurrens om dessa forskarutbildningsplatser, och det är därför viktigt att de regler som omgärdar behörighet och antagning är tydliga och adekvata.

En effekt av den ökande konkurrensen är att studenter allt oftare läser till D-nivå innan de söker till forskarutbildningen. Denna utveckling går förmodligen inte att förändra, men det är viktigt att C-nivå även i fortsättningen är det formella kravet för behörighet till forskarutbildning. Studenter, som ofta finansierar sina studier med lån, ska inte i onödan tvingas läsa längre än vad som krävs för att de ska kunna börja på forskarutbildningen.

All utbildning ska vara forskningsanknuten och så många utbildningar som möjligt måste ge behörighet till forskarutbildning. För dem som trots detta inte har behörighet måste möjligheterna till komplettering vara goda.

Ofta fungerar antagningsprocessen till forskarutbildningen på ett informellt och otydligt sätt. Lärare uppmanar studenter de bedömer som begåvade att söka till forskarutbildningen, och var beslutet om antagning fattas är ofta svårt att veta. Insyn i processen är i många fall omöjlig. Vi kräver att urval bland sökande till forskarutbildning endast ska ske på bedömningen av de sökandes förmodade förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Detta innebär att det ska vara möjligt att antas till forskarutbildning även om man inte tidigare studerat vid just den institution till vilken man söker. Vi kräver också att beslut om antagning till forskarstudier som avses avslutas med doktorsexamen ska ske i institutionsstyrelsen, för att möjliggöra insyn.

Från den 1 maj 2002 är det möjligt att antas till licentiatexamen. Enligt regeringen är syftet med licentiatexamen ”att fler yrkesverksamma personer som önskar en påbyggnad och fördjupning inom sitt arbete och ämnesområde, t.ex. sjuksköterskor, gymnasielärare och civilingenjörer, kan få detta inom ramen för forskarutbildningen. För åtskilliga yrkeskategorier är forskarutbildningen ett logiskt steg i kompetensutvecklingen och det livslånga lärandet.” Däremot får införandet av licentiatantagning ej medföra att det införs tvåstegs-antagning. Enligt vår uppfattning finns en mycket stor risk att det uppstår en antagning i två steg om antagningen av licentiander är delegerad till institutionerna.

Det är från och med den 1 maj 2002 möjligt att doktorera på deltid om en doktorand begär det. Anställningen får avse arbete på deltid, dock lägst 50 procent av heltid. För att institutionerna inte ska dela på ett studiestöd på ett sådant sätt att doktoranden i ett senare skede inte kan bedriva heltidsstudier bör antagningen som deltidsdoktorand ej ske på institutionerna.

Uppsala studentkår anser

att så länge högre utbildning är uppdelad i grundutbildning och forskarutbildning ska den formella behörighetsnivån för forskarutbildning ska vara C-nivån.

att merparten av grundutbildningarna ska ge behörighet till forskarutbildning.

att information om forskarutbildning ska vara tydlig och formaliserad och obligatorisk på C-nivån.

att antagning till forskarutbildning ska ske på vetenskaplig grund.

att beslut om antagning till forskarutbildning som ska avslutas med doktorsexamen ska fattas i institutionsstyrelsen.

att beslut om antagning till forskarutbildning som ska avslutas med licentiatexamen ska fattas i fakultetsnämnden och att det därvid ska beaktas att en tvåstegsmodell inte får skapas.

att beslut om antagning till forskarutbildning som ska bedrivas på deltid ska fattas i fakultetsnämnden och endast om doktoranden så själv önskar.

Allmänt om forskarstudier

Universitetet bör arbeta för att alla doktorander får den information de behöver för att kunna bedriva en så effektiv utbildning som möjligt. Universitetets organisation, arbetsvillkor, ekonomiska förutsättningar, rättigheter och skyldigheter (t.ex. kårobligatoriet), möjligheter till pedagogisk meritering, med mera är sådant som alla doktorander måste känna till. Det är att

föredra att utbildningen hålls på fakultetsnivå för att ge doktoranderna möjlighet att träffa doktorandombudsmannen, olika studentrepresentanter vid fakulteten, dekanus etc.

Uppsala studentkår anser

att en doktorsavhandling ska bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.

Uppsala studentkår kräver

att alla doktorander har en individuell studieplan som följs upp och förnyas årligen.

att alla doktorander ges en introduktion till forskarutbildningen, där bland annat universitetets organisation och doktorandens rättigheter och skyldigheter diskuteras.

Studieuppehåll/tjänstledighet

En doktorand kan behöva studieuppehåll till exempel för att läsa kurser utomlands om han/hon har fått ett stipendium för att göra det. Idag är det upp till institutionen att avgöra om doktoranden ska beviljas studieuppehåll/tjänstledighet eller ej. Det är i allas intresse att doktoranden fullföljer sin utbildning och inte tvingas avbryta sina studier, så att den tid och de pengar som doktoranden, handledaren och universitetet har satsat inte går till spillo.

Uppsala studentkår anser

att doktorander ska ha rätt till studieuppehåll/ tjänstledigt.

Kurser i forskarutbildningen

Inom de flesta forskarutbildningsämnen är antalet nyantagna varje år så pass lågt att institutionerna inte har möjlighet att ge de så viktiga teori- och metodkurserna i början på forskarutbildningen. För att lösa detta problem bör kurser anordnas gemensamt av hela fakulteter. Doktoranderna bör också lära känna doktorander inom andra forskarutbildningsämnen – för att skapa bättre förutsättningar för en välfungerande studentrepresentation – vilket också kan åstadkommas med dylika kurser.

Avhandlingsdelen i forskarutbildningen präglas liksom all forskning av oväntade vägval och upptäckten av nya intressanta vinklingar på olika frågor, det är därför viktigt att det finns reella möjligheter för doktoranden att läsa andra kurser - vid andra institutioner, fakulteter eller universitet - än de obligatoriska.

Institutionerna bör sträva efter att reformera kursdelen i enighet med den nya fyraåriga forskarutbildningen. Idag tar kurserna i såväl omfattning som innehåll alltför mycket tid i förhållande till avhandlingsskrivandet på institutionerna.

Uppsala studentkår anser

att antalet fakultetsgemensamma forskarutbildningskurser ska öka.

att det inom kursdelen av forskarutbildningen ska finnas utrymme för att läsa valfria kurser.

att prov som ingår i forskarutbildningen ska bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.

att institutionerna kontinuerligt bör förnya och kritiskt granska forskarutbildningskurserna på ett sådant sätt att kurser och kurslitteratur är aktuella och att poängen motsvarar den tid doktoranden behöver för att klara dem.

Handledning i forskarutbildningen

Handledarna är nyckelpersonerna i doktorandernas utveckling och utbildning. Förhållandet mellan doktorand och handledare ska präglas av ömsesidigt förstående av varandras krav och åtaganden. Det är därför viktigt att det finns möjligheter för handledare att utvecklas i sin handledarroll.

Enligt universitetets nya regler ska alla doktorander ha två handledare

Ibland finns den ämnesmässiga kompetensen inte inom institutionen eller om doktoranden vill byta handledare kan doktoranden och institutionen i samråd hitta en handledare inom universitetet eller utanför.

Idag finns inga riktlinjer för hur ofta doktorand och handledare ska träffas. Detta kan vara ett onödigt orosmoment i forskarutbildningen. Den individuella studieplanen kan vara ett utmärkt verktyg för att minska oklarheter vad gäller de olika förväntningar doktorander och handledare har på varandra. I den individuella studieplanen bör också antecknas när doktoranden väntas uppnå 50% respektive 80%, så att denne kan begära den löneförhöjning som följer med tiden.

Externa handledare kan vara ett lyckat alternativ och medför fördelar som t.ex. internationella kontakter för såväl doktorand som institution. Det är dock viktigt att här – liksom annars – att det i den individuella studieplanen som upprättas av handledare och doktorand skrivs in ett riktmärke för hur ofta doktorand och handledare ska träffas under kommande läsår.

Uppsala studentkår anser

att handledare ska ges möjlighet och uppmuntras till att utveckla sin handledarroll.

att institutionerna i högre grad än idag ska uppmärksamma möjligheten till externa handledare.

Uppsala studentkår kräver

att universitetet regelbundet undersöker om regeln om att doktoranderna ska ha två handledare efterlevs.

att doktoranderna informeras om att de får byta handledare.

att det i den individuella studieplanen skrivs in ett riktmärke för hur ofta doktorand och handledare ska träffas under kommande läsår.

att det i den individuella studieplanen skrivs in när doktoranden förväntas uppnå 50% respektive 80% av arbetet fram till doktorexamen.

Motinärens (S-studenters) förslag.

Utdrag ur Förslaget till UPPSALA STUDENTKÅRS UTBILDNINGSPOLITISKA PROGRAM

Antagning till forskarutbildning

Forskarutbildningen är den högsta nivån inom det offentliga utbildningsväsendet. Många grundutbildningsstudenter studerar för att senare kunna bli antagna till forskarutbildningen. Inom många områden ser vi idag en ökande konkurrens om dessa forskarutbildningsplatser, och det är därför viktigt att de regler som omgärdar behörighet och antagning är tydliga och adekvata. En effekt av den ökande konkurrensen är att studenter allt oftare läser till D-nivå innan de söker till forskarutbildningen. Denna utveckling går förmodligen inte att förändra, men det är viktigt att C-nivå även i fortsättningen är det formella kravet för behörighet till forskarutbildning. Studenter, som ofta finansierar sina studier med lån, ska inte i onödan tvingas läsa längre än vad som krävs för att de ska kunna börja på forskarutbildningen. I och med högskolereformen 2007 så kommer behörigheten till forskarutbildningen att ändras till magisterexamen. Precis som i ovanstående resonemang är det då viktigt att magisterexamen och inte masterexamen är det formella och informella kravet för behörighet till forskarutbildning.

All utbildning ska vara forskningsanknuten och så många utbildningar som möjligt måste ge behörighet till forskarutbildning. För dem som trots detta inte har behörighet måste möjligheterna till komplettering vara goda. Ofta fungerar antagningsprocessen till forskarutbildningen på ett informellt och otydligt sätt. Lärare uppmanar studenter de bedömer som begåvade att söka till forskarutbildningen, och var beslutet om antagning fattas är ofta svårt att veta. Insyn i processen är i många fall omöjlig. Vi kräver att urval bland sökande till forskarutbildning endast ska ske på bedömningen av de sökandes förmodade förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Detta innebär att det ska vara möjligt att antas till forskarutbildning även om man inte tidigare studerat vid just den institution till vilken man söker. Vi kräver också att beslut om antagning till forskarstudier som avses avslutas med doktorsexamen ska ske i institutionsstyrelsen, för att möjliggöra insyn.

Från den 1 maj 2002 är det möjligt att antas till licentiatexamen. Enligt regeringen är syftet med licentiatexamen ”att fler yrkesverksamma personer som önskar en påbyggnad och fördjupning inom sitt arbete och ämnesområde, t.ex. sjuksköterskor, gymnasielärare och civilingenjörer, kan få detta inom ramen för forskarutbildningen. För åtskilliga yrkeskategorier är forskarutbildningen ett logiskt steg i kompetensutvecklingen och det livslånga lärandet.” Däremot får införandet av licentiatantagning ej medföra att det införs tvåstegsantagning. Enligt vår uppfattning finns en mycket stor risk att det uppstår en antagning i två steg om antagningen av licentiander är delegerad till institutionerna.

Det är från och med den 1 maj 2002 möjligt att doktorera på deltid om en doktorand begär det. Anställningen får avse arbete på deltid, dock lägst 50 procent av heltid. För att institutionerna inte ska dela på ett studiestöd på ett sådant sätt att doktoranden i ett senare skede inte kan bedriva heltidsstudier bör antagningen som deltidsdoktorand ej ske på institutionerna.

*Uppsala studentkår anser
att så länge högre utbildning är uppdelad i grundutbildning och forskarutbildning ska den formella
behörighetsnivån för forskarutbildning ska vara C-nivån.
att från och med hösten 2007 ska den formella och informella behörighetsnivån till forskarutbildning vara
magisterexamen.*

*att merparten av grundutbildningarna ska ge behörighet till forskarutbildning.
att information om forskarutbildning ska vara tydlig och formaliserad och obligatorisk på C-nivån samt ske även på A- och B-nivå.*

att antagning till forskarutbildning ska ske på vetenskaplig grund.

att beslut om antagning till forskarutbildning som ska avslutas med doktorexamen ska fattas i institutionsstyrelsen.

att beslut om antagning till forskarutbildning som ska avslutas med licentiatexamen ska fattas i fakultetsnämnden och att det därvid ska beaktas att en tvåstegsmodell inte får skapas

att beslut om antagning till forskarutbildning som ska bedrivas på deltid ska fattas i fakultetsnämnden och endast om doktoranden så själv önskar.

Allmänt om forskarstudier

Universitetet bör arbeta för att alla doktorander får den information de behöver för att kunna bedriva en så effektiv utbildning som möjligt. Universitetets organisation, arbetsvillkor, ekonomiska förutsättningar, rättigheter och skyldigheter (t.ex. kårobligatoriet), möjligheter till pedagogisk meritering, med mera är sådant som alla doktorander måste känna till. Det är att föredra att utbildningen hålls på fakultetsnivå för att ge doktoranderna möjlighet att träffa doktorandombudsmannen, olika studentrepresentanter vid fakulteten, dekanus etc.

Uppsala studentkår anser

att en doktorsavhandling ska bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.

Uppsala studentkår kräver

att alla doktorander har en individuell studieplan som följs upp och förnyas årligen.

att alla doktorander ges en introduktion till forskarutbildningen, där bland annat universitetets organisation och doktorandens rättigheter och skyldigheter diskuteras.

Studieuppehåll/tjänstledighet

En doktorand kan behöva studieuppehåll till exempel för att läsa kurser utomlands om han/hon har fått ett stipendium för att göra det. Idag är det upp till institutionen att avgöra om doktoranden ska beviljas studieuppehåll/tjänstledighet eller ej. Det är i allas intresse att doktoranden fullföljer sin utbildning och inte tvingas avbryta sina studier, så att den tid och de pengar som doktoranden, handledaren och universitetet har satsat inte går till spillo.

Uppsala studentkår anser

att doktorander ska ha rätt till studieuppehåll/tjänstledigt.

Kurser i forskarutbildningen

Inom de flesta forskarutbildningsämnen är antalet nyantagna varje år så pass lågt att institutionerna inte har möjlighet att ge de så viktiga teori- och metodkurserna i början på forskarutbildningen. För att lösa detta problem bör kurser anordnas gemensamt av hela fakulteter. Doktoranderna bör också lära känna doktorander inom andra forskarutbildningsämnen – för att skapa bättre förutsättningar för en välfungerande studentrepresentation – vilket också kan åstadkommas med dylika kurser. Avhandlingsdelen i forskarutbildningen präglas liksom all forskning av oväntade vägval och upptäckten av nya intressanta vinklingar på olika frågor, det är därför viktigt att det finns reella möjligheter för doktoranden att läsa andra kurser - vid andra institutioner, fakulteter eller universitet - än de obligatoriska.

Institutionerna bör sträva efter att reformera kursdelen i enighet med den nya fyraåriga forskarutbildningen. Idag tar kurserna i såväl omfattning som innehåll alltför mycket tid i förhållande till avhandlingsskrivandet på institutionerna.

Uppsala studentkår anser

att antalet fakultetsgemensamma forskarutbildningskurser ska öka.

att det inom kursdelen av forskarutbildningen ska finnas utrymme för att läsa valfria kurser.

att prov som ingår i forskarutbildningen ska bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.

att institutionerna kontinuerligt bör förnya och kritiskt granska forskarutbildningskurserna på ett sådant sätt att kurser och kurslitteratur är aktuella och att poängen motsvarar den tid doktoranden behöver för att klara dem.

Handledning i forskarutbildningen

Handledarna är nyckelpersonerna i doktorandernas utveckling och utbildning. Förhållandet mellan doktorand och handledare ska präglas av ömsesidigt förstående av varandras krav och åtaganden. Det är därför viktigt att det finns möjligheter för handledare att utvecklas i sin handledarroll. Enligt universitetets nya regler ska alla doktorander ha två handledare. Ibland finns den ämnesmässiga kompetensen inte inom institutionen eller om doktoranden vill byta handledare kan doktoranden och institutionen i samråd hitta en handledare inom universitetet eller utanför. Idag finns inga riktlinjer för hur ofta doktorand och handledare ska träffas. Detta kan vara ett onödigt orosmoment i forskarutbildningen. Den individuella studieplanen kan vara ett utmärkt verktyg för att minska oklarheter vad gäller de olika förväntningar doktorander och handledare har på varandra. I den individuella studieplanen bör också antecknas när doktoranden väntas uppnå 50% respektive 80%, så att denne kan begära den löneförhöjning som följer med tiden.

Externa handledare kan vara ett lyckat alternativ och medför fördelar som t.ex. internationella kontakter för såväl doktorand som institution. Det är dock viktigt att här – liksom annars – att det i den individuella studieplanen som upprättas av handledare och doktorand skrivs in ett riktmärke för hur ofta doktorand och handledare ska träffas under kommande läsår.

Uppsala studentkår anser

att handledare ska ges möjlighet och uppmuntras till att utveckla sin handledarroll.

att institutionerna i högre grad än idag ska uppmärksamma möjligheten till externa handledare.

Uppsala studentkår kräver

att universitetet regelbundet undersöker om regeln om att doktoranderna ska ha två handledare efterlevs.

att doktoranderna informeras om att de får byta handledare.

att det i den individuella studieplanen skrivs in ett riktmärke för hur ofta doktorand och handledare ska träffas under kommande läsår.

att det i den individuella studieplanen skrivs in när doktoranden förväntas uppnå 50% respektive 80% av arbetet fram till doktorsexamen.

Motyrkanden (Halvera.nu) förslag.

YRKANDEN SOM DOKTORANDNÄMNDEN HAN TA I BEACHTANDE FRÅN CARL NETTEBLAD (HALVERA.NU)

sankopiering av utdrag ur olika källor enligt BONUS eller liknande, i stället för lokalt författade häften av dubiös kvalitet?

Rad 17: "i riklig mängd" strykes. Detta är inte lösgodis.

Rad 19: Strykes. Alternativt strykes enbart "stora".

Rad 20-21: Strykes. Det finns mycket relevant referenslitteratur, i form av tabell- och uppslagsverk, som bör prioriteras vad gäller elektronisk litteratur (förutom de rena tidsskrifterna).

Rad 20: TILLÄGG: "att biblioteket bättre bör sprida information om möjligheterna till att utnyttja universitetets elektroniska litteratur".

Rad 37-40: Strykes.

Sid 11:

Rad 16: Stryk "(vilket idag är omöjligt på grund av urkund)". Universitetet måste kunna etablera ett eget system som sedan kommunicerar med Urkund, what's the fuss? Den här formuleringen signalerar bara att smygvägen bli av med Urkund. Om det inte är avsikten är det desto mer olyckligt att det står där.

Rad 20: beaktas => respekteras

Rad 26: "förutom då det är absolut nödvändigt" => "förutom då detta visar sig praktiskt omöjligt". Möjligtvis blir denna skrivning något för svag, men den tar mer hänsyn till de faktiska omständigheterna. Man kan ju också konstatera att delvis skriftliga tentamina med praktiska moment och liknande står i direkt konflikt med anonymitetsönskemålet.

Rad 28: "senaste årens" => "närmast föregående årens registrerade"

Rad 30-rad 1 sid 12: Det står en hel del bra här, men själva utgångspunkten i brödtexten går helt emot vad vi tycker. Om vi skall skriva något, där vi får med vikten av att anpassa betyg efter examinationsform och utbildning, möjlighet till plussning, o.s.v, är det nog rimligt att börja på ny kula.

Har inga bra förslag just nu.

Sid 12:

Rad 34: forskarassistentanställningar => forskarassistenttjänster (det är även vad kravpunkten säger)

Rad 45-49: "Provanställningar... Doktorand:" strykes. Fungerande lärare är naturligtvis en högst väsentlig sak. Då den offentliga forskningen i Sverige är så totalt knuten till universiteten tycker jag dock att det, lika väl som man poängterar att man kan ha lärare med enbart pedagogisk skicklighet, är rimligt att ha vetenskapligt aktiva anställda som potentiellt är mindre bra lärare. Det beror naturligtvis också vad vi lägger i lärare. Den som varken fungerar som doktorandhandledare eller grundutbildningslärare eller någonting har kanske inte här att göra, men jag upplever formuleringen som klart snävare än så. I annat fall bör stycket omformuleras, själva "Doktorand:" är väl det mest tydliga exemplet på det.

Sid 13:

Rad 6-8: strykes enligt ovan. Möjligen behålla 7-8, man skall aldrig försumma att bristande pedagogisk skicklighet är ett problem, men den bör kunna vägas upp. Ungefär.

Rad 33: "av universitetet tillhandahållna kurser och program" => "kurser och program som ges på universitetet"

Rad 34: "kurs måste" = "kurs, måste"

Sid 14:

Rad 4-5: oväntad radbrytning mellan dessa. Ingen textändring.

Rad 5-6: Stryk "reflektera över egna samt främja studenternas utveckling till ansvarskännande människor och aktiva samhällsmedborgare". Denna fostran inställer sig förhoppningsvis med en bred syn på världen. Om så inte är fallet är det dock inte ett totalt misslyckande (för specifikt universitetet). Framför allt kan det stå i viss konflikt med akademisk frihet och sådant. OM det skall stå kvar måste de(t?) ord som saknas för att meningen skall bli läslig föras in. Vet ej vilket ord det är.

Rad 15: "institutionen som granskas" = "en institution som granskas"

Rad 19: "var studenter" => "vart studenterna"

Rad 25-26: "Studenter som förvärvsarbetar under sommaren förlorar i motsvarande grad sin möjlighet till rekreation." strykes. Det behövs inte hindra att man får ha industrisemester, och det som kommer sedan föreslår ju att man i stället skall studera under samma tid. Ologiskt.

Rad 27-28: "ges under sommaren som kompletterar studentens utbildning" => "som kompletterar studentens utbildning ges under sommaren"

Rad 29: "liksom att ge" => "liksom ge"

Rad 30: "förlängs" => "fördröjs"

Rad 31-35: Ersätt "Allra helst..." ned till stycke gränsen med "Uppsala studentkår ställer sig positiv till en successiv och övervägd övergång till ett treterminssystem."

Rad 37: "Ett livslångt lärande ska inte underskattas och detta främjas av distansutbildningar." => "Distansutbildningar kan göra det lättare för personer i olika faser i livet att dra nytta av ett livslångt lärande och det högskoleutbildning har att ge."

Rad 39-45: "Det livslånga lärandet... utbildningens kvalitet som helhet." strykes. Detta kommer sig delvis av att rad 47-51 säger lite samma sak.

Rad 51: Lägg till! "Dessutom bör studenter som visar sig kapabla till detta även formellt tillåtas läsa mer än 1,5 heltid per termin." Enklare att säga 30 poäng, men då måste vi revidera detta till 45 poäng. Bolognasäkrat med denna formulering!

Sid 15:

Rad 5: Strykes, se rad 9-10.

Rad 9-10: Ändras till "att ett införande av ett treterminssystem skulle kunna leda till ett bättre utnyttjande av kalenderåret."

Rad 10: Inför ny punkt under "att det ska vara möjligt att söka och bli antagen till kursen motsvarande mer än 1,5 heltid."

Rad 14: Strykes. När vi ändå bara vill ha en utredning räcker ansersatsen.

Rad 25: "är" => "ser ut"

Rad 30-34: Strykes, har vi inte redan sagt detta?

Rad 39: "efter två års" => "efter upp till två års"

Rad 40: "som misslyckas med eller av annan anledning avbryter", hur skall universitetet ens identifiera de studenter som tydligen har misslyckats, trots att de inte har gjort något avbrott (vad kännetecknar dem?)

Rad 41-42: Strykes. Detta bidrar till en ytterligare mer komplicerad övergång, även om det är önskvärt.

Rad 48-rad 2 sid 16: Stryk "En effekt av den ökande konkurrensen... de ska kunna börja på forskarutbildningen." Inte fel i sak, men om vi vill framtidssäkra är det onödigt att tala om hur vi vill ha det i något halvår till, även om övergången kanske i praktiken sker något skakigare än så.

Sid 16:

Rad 2: så kommer => är

Rad 3: "att ändras till" strykes.

Rad 3-4: "Precis som i ovanstående är det då" => "Det är"

Rad 28-31: Strykes. Resonemanget är inte oväsentligt, men det är olyckligt om möjligheterna till deltidstudier i praktiken begränsas av att tillsättningsförfarandet då anses alltför byråkratiskt. Så länge finansieringssituationen är sådan att alltför många helt saknar anställning känns också detta som en problematik som inte är den mest akuta.

Rad 34-35: Strykes

Rad 38: "att merparten av grundutbildningarna ska" => "att grundutbildning i allmänhet ska"

Rad 39-40: Stryk "och obligatorisk på C-nivån samt ske även på A- och B-nivå.". Den formella informationen om forskarutbildning bör först och främst vara tillgänglig i annan form än enbart som muntliga moment på kurser! Hur denna information sedan förmedlas är en annan fråga.

Rad 44-47: Strykes. Se resonemang om hur detta i praktiken försvårar utnyttjandet för den som just kommer från ett annat håll och exempelvis vill studera på deltid medan man behåller kontakten med det "ordinarie" arbetet.

Rad 51-rad 4 sid 17: Ersätt "Universitetets organisation" och framåt med "Alla doktorander bör känna till universitetets organisation, gällande arbetsvillkor, ekonomiska förutsättningar, personligen och för forskningen, möjligheter till pedagogisk meritering samt andra rättigheter och skyldigheter."

Sid 17:

Rad 7: Nämns inte i den allmänna texten. Något relaterat till övrig betygsdebatt. Med tanke på praxis känns detta inte angeläget.

Rad 14: han/hon => hon/han

Rad 16-18: Stryk "Det är i allas intresse...". Det är inte alltid studieuppehåll i praktiken leder till att man någonsin kommer tillbaka, och vi måste förstå att situationen är mer komplex. En institution kan vara beroende av att ett påbörjat projekt slutförs och skulle vara mer betjänt av att låta någon annan ta över det.

Invändningarna är många. Däremot är rätten till studieuppehåll viktig, vi kan bara inte se det som win/win jämt.

Rad 27: Stryk "Doktoranderna bör också lära... med dylika kurser." Att enbart lära känna varandra är inte fel, men syftet med kurserna är utbildning, inte att främja kårens organiseringsgrad.

Rad 35: "i enighet med" => "i enlighet med" eller "baserat på"

Rad 42: Strykes.

Rad 44: poängen => definierad kurspoäng

Rad 48: ömsesidigt förstående av => en gemensam uppfattning rörande

Rad 51-rad 2 sid 18: "Ibland finns den ämnesmässiga kompetensen inte inom institutionen eller om doktoranden vill byta handledare kan doktoranden och institutionen i samråd hitta en handledare inom universitetet eller utanför." => "Det är viktigt att kunna välja en extern handledare, inom eller utom universitetet, i samråd mellan

student och institutionen. Detta kan båda bero på en lucka i den ämnesmässiga kompetensen, eller på grund av andra önskemål för studenten, kanske som led i att bryta ett dåligt fungerande samarbete." (Den nuvarande meningen håller inte.)

Sid 18:

Rad 6: "antecknas" => anges

Rad 6-7: "så att denne kan begära den löneförhöjning som följer med tiden" => "bl.a. för att ha tydlig uppfattning om den väntade lönutvecklingen"

Rad 26: "och övriga" => "och det omgivande"

Rad 27: "Såväl undervisning... behov och problem." strykes. Praktik betonas annorstädes. Forskarkontakt också. Den här formuleringen känns onödig.

Rad 38: "i" => "under" ("i praktiken" innebär något annat)

Rad 41-45: "men den är inte värre än annan arbetslöshet" => ", med tanke på de kostnader och den nedlagda tid den innebär för studenten och samhället. Den är dock inte väsensskild från annan arbetslöshet."

Stryk "Den är också mycket..." till slutet på stycket.

Sid 19:

Rad 2: "i praktiken" => "praktiskt". Vad man gör på praktiken i praktiken förvirrar.

Sid 20:

Rad 7-10: Stryk "Negativt är också att...generösa."

Rad 14: "treterminerssystem" => "treterminssystem"

Rad 23: "sjukstipendiat blir sjukt låg liksom att" => "en stipendiat som blir sjuk blir oerhört låg samtidigt som". Ordvitsarna är sjukt dåliga.

Rad 32: "Kraftigt" strykes

Rad 33: "samt beräknas under terminerna" => "kraftigt". Klart enklare, och bättre, att höja så kraftigt att även relativt betydande inkomster inte orsakar problem, än att göra beräkningen av inkomstunderlaget än mer byråkratiskt.

Rad 44-45: Flytta dessa punkter från krav till anse.

Rad 47: "trygghetssystem som finns" => "offentliga trygghetssystemen"

Sid 21:

Rad 5: "A-kassa" skrivs omväxlande med stort och litet A. Olika skrivnormer ger olika besked om lämplighet. Standardisera mera!

Rad 7-10: Strykes. Dessa går åt olika håll. Det finns både möjlighet till tilläggsån vid högre ålder, men samtidigt gränser för sista år för bostadsbidrag och alls möjlighet till studiemedel. Bostadsbidrag är inte knutet till att vara student. Man måste bestämma lite åt vilket håll man vill slå här, att bara skrika om ännu mer pengar är ofokuserat.

Rad 23: Strykes. Studier är fria och i det ingår att det är svårt att bedöma vad det innebär att vara sjuk från studierna. Detsamma gäller många egenföretagare, som även om de formellt kan ha en kort karenstid

UPPSALA UNIVERSITET

Humanistiska doktorandrådet

Skivelse angående debatten om läsesalar på Carolina Rediviva

Med anledning av den debatt som förts angående läsesalarna på Carolina Rediviva anser Humanistiska doktorandrådet (HDR) ha anledning att yttra sig över det beslut som fattats om att säga upp läsesalarna B och D. Även andra biblioteksrelaterade synpunkter kan vara värda att tas upp i sammanhanget

HDR anser att ingen stängning av läsesalarna får bli följderna av beslutet att säga upp läsesalarna B och D, vilket Biblioteksnämnden har fattat. Läsesalarna bör under alla omständigheter finnas kvar i nuvarande form vad avser tillgänglighet, möjlighet till nyttjande samt tillgång till referenslitteratur. Utöver detta erbjuder Carolina och läsesalarna en mötesplats mellan disputerade, seniora forskare och forskarstuderande och doktorander. Dessutom utgör läsesalarna en arbetsmiljö som kan verka stimulerande för forskning på alla nivåer. Det är viktigt att det inom Universitetet finns platser där man kan bedriva arbete i en ostörd miljö med tillgång till viktigt litteratur. I detta avseende fyller läsesalarna en viktig funktion.

Läsesalarna tjänar också som arbetsplats för disputerade som innehar postdoc-tjänster, men saknar tillgång till egen arbetsplats eller som saknar anställning helt efter disputationen. Även i detta sammanhang är läsesalarna av stor betydelse.

Det skulle även vara önskvärt att möjligheten att inneha bokbord återinfördes. Detta är viktigt inte minst för disputerade som planerar en fortsatt karriär inom Universitetet.

Referenssamlingarnas utformning bör finnas kvar och förvaras på Carolina. Då är läsesalarnas bevarande av central betydelse. Fördelarna med att referenssamlingarna förvaras i läsesalarna är stora för användarna, och det är en viktig fråga ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Vissa institutioner upplever dock att det finns en oklarhet var materialet förvaras. Rollfördelningen mellan Carolina och Karin Boye-biblioteket måste i högre grad klargöras för användarna än vad som hittills har varit fallet, det vill säga var böckerna förvaras, och hur man får tag i dem.

Gallring av litteratur bör ske med försiktighet och förstånd. För vissa doktorander har gallring av litteratur inneburit omständliga fjärrlån, och att man tvingats vänta på litteratur som tidigare fanns i Carolinas samlingar. Gallring bör **alltid** ske i samråd med berörda institutioner, forskare och doktorander. Inför en gallring bör ansvarig bibliotekarie alltså först ta kontakt med institutioner som kan tänkas ha intresse av materialet för att inhämta deras synpunkter. Det är naturligtvis svårt att veta vad som i framtiden skulle kunna vara av intresse, men om tveksamhet råder om värdet av en viss typ av material bör man arbeta efter principen att i största utsträckning bevara hellre än att gallra.

I samband med gallring skulle det vara önskvärt med större ämneskunskaper bland bibliotekarierna. I görligaste mål skulle då gallring utföras av kontaktbibliotekarierna som

har vissa kunskaper i specifika ämnen. Detta bör för de bibliotekarier som tjänstgör på Carolina och Karin Boye-biblioteket inte vara en omöjlighet eftersom merparten av de bibliotekarier som utbildas i Sverige i grunden är humanister med ämneskunskaper i åtminstone ett ämne inom humaniora , även om det naturligtvis finns undantag.

HDR anser att bättre kontakt mellan användare och bibliotekarier skulle vara av intresse och värde för såväl brukare som bibliotekarier. För HDR:s vidkommande skulle en möjlighet till sådana kontakter vara att bibliotekarier närvarade vid HDR:s möten för att informera om förändringar och nyheter. En sådan direktkontakt skulle troligen upplevas som mer positivt än att informationen förmedlas i andra hand och i efterskott.

[Institutionsspecifika synpunkter tillkommer]

Humanistiska doktorandrådet genom Georg Stenborg och Jesper Ducander